

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerinti: A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	--

Kisdedovónk.

Sümege a következő közművelődési intézetek vannak: Állami reáliskola, államilag segített községi polgári leányiskola, állami kisdedovó és államilag segített községi iparostanuló iskola.

Hála az állam segítő kezének, ezek az intézetek mind a fejlődés és virágzás biztos útján vannak. Kivéve az egy kisdedovót. Ez még ma is a hamupipőke sorsán van. Ott húzódik meg a Ramassetter ajándékozta régi ház két kicsiny, szűk, alacsony szobájában.

Sokszor, nagyon sokszor megírtuk már, hogy ez a helyiség mindenek, csak kisdedovónak nem való. Persze, hiába írtuk. Minden kérés, követelés megtörtött a város nyomorúságos anyagi helyzetén.

Azonban ez a hamupipőke sors sem sokáig tart immár. Az állami kisdedovó nem bujhatik el abba a kicsiny, egészségtelen fészékbe. Azért a város kértére a vallás- és közoktatásügyi miniszter megígérte, hogy ezt a kisdedovót tárcája terhére a jövő évben újjá építteti.

Sőt még egy kisdedovónk lesz. Az Árpád-ucca felső részében. Ennek a megépítését is kérte a város a minisztériumtól, de ez a kérelem még elintéztést nem nyert. Akárhogy düljön el a kérvény sorsa, ezt a kisdedovót is meg kell építeni. Még pedig előbb, mint a régi Zsófia-ovót. Hogy míg ez épül, addig is legyen abban a régi ovóban helyünk, ahová az apróság jár.

És most odajutottunk cikkünk fő tárgyára. Abba kisdedovóba 140—150 gyermeket is beiratnak. Ezekből, van nap, hogy 110—120 is megjelenik. Különösen az őszi hónapokban, mikor a karácsonyfa ünnep is nagy vonzó erőt gyakorol. No hát nem akarunk hosszadalmasan foglalkozni ezzel az állapottal, de az mégis valóságos istenkisértés, hogy a gyerekek ekkora tömegét beeresztik abba két kis zúgba. Sem közegészségügyi, sem pedagógiai szempontból nem volna szabad ezt megengedni.

A gondnokságnak számolnia kell a körülményekkel, megalkudnia a viszonyokkal. Mivel elegendő hely nincs, mondja ki, hogy 60 a legnagyobb szám, amelynél több jelentkezőt fölvenni nem lehet, nem szabad. E létszám betelése után jelentkezőket az

ovónok egyszerűen utasítsák vissza avval: *Megtelt!*

Említettük, hogy ez a kisdedovót a Ramassetter-pár alapította. Adták neki azt a nagyterületű házat és 10.000 irtos alapot. A város hálából Ramassetter áldottszívű nejeről Zsófia-kisdedovónak nevezte el. Ezt a szép nevet örök emlék és kegyelet gyanánt meg kellene hagyni az állami ovónak is. Önként kínálkozik azután, hogy az építendő második kisdedovó pedig viselje a Ramassetter nevet. Legyen Ramassetter-kisdedovó.

Számos alkotásuk közül úgy sem viseli egy intézet sem nevüket. Repetáljuk ki a csorbát most. Az építendő két kisdedovó önként kínálkozik erre. A gondnokság legközelebbi gyűlése elé terjesztjük ezt a javaslatot is. Kérjük, határozza el, azután ebben az érdeemben intézzen fölíratot a minisztériumhoz. Azt hisszük, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, ahol jól ismerik Ramassetterék nagy kulturális áldozatkészségét, szívesen megengedik, hogy a két kisdedovó homlokát a Ramassetter-pár neve ékesítse.

Domonkos bácsi.

Domonkos bácsinál jobb embert nem ismertem soha. Csupa szív és vendégszeretet volt! Azt ugyan nem állíthatom, hogy a légynek sem ártott, mert egész nyáron ott állott a légyfogó az íróasztalán. A legyeknek esküdt ellensége volt; ellenben a csúszkák iránt mindig meleg barátsággal viseltetett, noha az utóbbi időben messze lakott fölünk: Kolozsvárott.

Mikor ott az egyetemre kerültem, fölkerestem többször. Mindig nyájasan fogadott. Órák hosszat elbeszélgettünk, amit persze úgy kell érteni, hogy folyvást csak ő beszélt, én pedig hallgattam. Ez az egyoldali társalgás gyengéje volt a jó Domonkos bácsinak. Amint az ember egy szót a száján kibocsátott, ő rögtön elkapta, mint a felütött labdát az ügyes labdázó. S aztán ő labdázott tovább, míg a másik ismét kiröpített egy szót, hogy az öreg úr azt ismét elkaphassa. Ez már így ment nála.

Egyszer valami becsületbeli tartozásom akadt. Megismerkedtem ugyanis egy kis barna varróleánnyal. Nekem ugyan nem varrt, de azért gyakran jöttünk össze. Egy alkalommal aztán megígértem neki, hogy elviszem a színházba szombaton. Megmagyaráztam szépen, hogy a karzatra megyünk, mive hogy ott jobb a levegő. Mint a hegymagaslatokon künn a természetben. Kész volt egészen a tervünk, csak — a pénz hiányzott.

No de se baj! Ezen is segítünk! Elmentem szombaton dél felé Domonkos bácsihoz, hogy pár forintot kérjek tőle kölcsön.

Az öreg úr nagy szeretettel fogadott: megölelt és megcsókolta a homlokomat. Leültetett maga mellé s csak úgy ömlött belőle a kedveskedés.

— Ejnye, mordizomadt, beh rég nem voltál nálam! Azóta meg a bajuszod is megnőtt! Egész helyre legény lettél! Az édes apádra emlékeztetsz! Ma holnap végzett ember lész! Mert szorgalmas vagy, úgy-e?

— Az. Csak pénz...
— Ez az, kedves öcsém! Igazad van. Tanuld meg, hogy a pénz a világ tengelye. Azon fordul meg minden a világon. Beszélhetnek neked akármit! A pénz a fődolog. Mert az embernek, akárki legyen is, mindig szüksége van valamine!

— Én is éppen egy pár könyvet...
— Azt, kedves öcsém, azt! A könyv a legjobb barát. Az nem csal meg, az nem árul el, hanem mindig csak a javadat munkálja.

— Azért akarok...
— Jól teszed, kedves öcsém. Legyen akaratod! Az akarat nélküli ember olyan, mint a hajó, amelynek a kormányja eltörött. A nagy embereknek, akik a halhatatlanság révébe jutottak, mind erős akaratjuk volt. Te is akard, és erősen akard! Tégy össze éjet, napot és tanulj!

— De szükségem...
— Azt, kedves öcsém: a szükségét a tanulásnak mindig érezni kell! Aki nem érzi, az menjen s fogja meg az eke szarvát! Úgy is becsülni fogom. Mert én mindenkit becsülnök, aki a működése körét jól választotta meg. Szeretem és segítem, amiben csak lehet.
— Ha volna szives nekem is.

— Szives vagyok én, kedves öcsém, mindenkéhez. Ez volt a bajom egész életemben. Bolondja voltam másoknak. Tettem, amit tettem. De a háláról, arról ne beszéljünk! Pedig hány embert segitettem ki a nyomorúságból!

— Nekem is most három forintra...
— Az kicsi pénz, kedves öcsém! Hidd el nekem, hogy kicsi pénz! A mai világban sok kell, ha az ember csak valamihez is akar kezdeni. Hát még ha valami üdvs vállalatba akar fogni?

— Pedig nekem most csak annyira...
— Igen, neked csak annyira mennek a vágyaid. Te kevéssel beéred, mert csak magadról kell gondoskodnod.

Itt éreztem, hogy elpirulok.
— De kedves öcsém, majd meglátod, hogy változik az élet! Ketten, hárman, négyen lesztek és így tovább. Akkor pedig több kell!

— De hallgasson meg, édes bátyám...
— Oh, tudom én mit akarsz mondani! Én is úgy gondolkoztam, mikor fiatal, tapasztalatlan legényecske voltam. Én is rövidlátó voltam! Hanem engemet az élet már sokra megtanított! Várj te is, amíg ilyen fehér lesz a hajad, mint az enyém. Akkor majd, ne félj, másképpen látsz! Ne felejtse el, hogy te most még a tavaszban vagy s a tavaszi buja, lombos világban szűkebb ám a látókör, mint tél felé, mikor a lombok meggyérültek és sok minden elpusztult, ami addig a kilátásunkat korlátozta. Gondold el csak, hogy az erdőben tavasszal milyen rövid a látásunk, ellenben mennyire ellátunk benne ősszel, mikor immár sok száraz levél lehullott!

Kisdedovásról és gondnokságról lévén szó, meg kell jegyeznünk, hogy a gondnokság e szempontból még csorba. Ugyanis a kisdedovásról szóló törvény megengedi, hogy a népiskola felügyeletével megbízott gondnokság a kisdedovóra is felügyeletet gyakorolhasson. Csakhogy ebben az esetben a gondnokságot női tagokkal kell kiegészíteni. Evvel akarja a törvényhozás a kisdedovó számára a társadalom szeretetét és érdeklődését megnyerni. Sümegen ez a kiegészítés még nem történt meg maig sem. A gondnokság intézzen fölterjesztést a kir. tanfelügyelőséghez, kérve a kinevezendő tagokat, hogy a gondnokságban a kisdedovó érdekei is a törvénynek megfelelően képviselve legyenek.

A kereskedők záróideje.

Talán senki se rabja annyira foglalkozásának, mint a kereskedő, aki közvetlenül a fogyasztókkal van érintkezésben. Nemcsak, hogy finomnak, udvariasnak, bizonyos tekintetben műveltnek, szolgálatra késznek kell lennie, de megköveteli tőle a társadalom is, hogy a kereskedő ott legyen minden humanus, kulturális mozgalomban még pedig nemcsak mint szemlélő, hanem mint adakozó és együttműködő is.

De maga a kereskedő is szinte telhetetlen munkájában önmagával és alkalmazottaival szemben. Ezért igyekszik üzletét minél előbb hozzáférhetővé tenni a közönségnek és szívós makacssággal igyekszik kihúzni a munkaidőt ameddig csak lehet. Nálunk például este 9—10 óráig is.

Ez a rengeteg hosszú idő nincs hasznára a kereskedőnek és nincs rá

— De én nem erről akarok . . .

— Te erről még ne is akarj beszélni, kedves öcsém! Bolondság volna neked most még ilyesmikkel foglalkozni. Aki fiatal, az ne aggódalmaskodjék, hanem élje vigan az életét!

Szerettem volna Domonkos bácsit felaprintani. Annyira bántott, hogy sehogy sem enged szóhoz jutnom. Magamról egészen megteledezve vágtam a szavába:

— Kérem szépen, én egy komoly dolog . . .

— Tudom, kedves öcsém, hogy te egy komoly dologra többre becsülsz száz léha dolognál. S helyesen is teszed! Lásd, mindig azt szerettem benned, hogy komoly vagy, nem holmi léhaságokon töröd a fejedet, mint sok más fiatal ember. Nem szoknya, hanem a komoly tanulások! Ezt becsülöm benned.

— Jó, jó, de adjon nekem, kedves Domonkos bácsi . . .

— Óh, neked már nincs szükséged, hogy tanácsot adjak! Te, már látom, úgyszólván vagy, nem féltetek!

Végre is beláttam, hogy az öreggel az itéletnapig sem jutok dűlőre. Nem hagyja megmondanom, miért jöttem! Vettem tehát a kalapomat s elkéseredve távoztam.

Domonkos bácsi pedig kedélyesen tovább csevegve kísért ki egész a kapuig s még onnan is utánam kiabált:

— Máskor is eljőjj ám! Ne felejtőd el, hogy itt vagyok én, akármilyen bajod van!

Jakab Ödön.

szüksége a közönségnek. Mert a fogyasztást nem fokozzák a kinyitott boltok. Senki sem azért megy az üzletbe, mert már vagy még nyitva van, hanem mert valamely irányú szükségletét kell fedeznie. Ezt pedig akkor is megtenné, ha az üzlet nem esti 9—10-ig volna nyitva. És ha esetleg egyik nap már nem volna beszerzésre ideje, biztosan megteszi a következőn és pedig ugyanannál a kereskedőnél, akihez bizalma, szokása vagy egyéb ok vezetni szokta.

De meg a publikum ez irányban szoktatható is, amint tudja, hogy a postára csak bizonyos ideig mehet. úgy alkalmazkodik a bolti kiszolgálásnak idejéhez is és napi szükségleteit idejekorán fedezni fogja akkor, amikor a kereskedő rendelkezése áll.

Ezért bizonyos irigységgel nézik a kereskedelmi alkalmazottak, mikor d. u. 6—7 órákor az iparosok felszabadulnak testi munkájuk alól, hogy a nap hátralévő idejét tetszés szerint tölthessék, míg a boltosok csak 9—10 órákor válnak szabadokká. Azt az ellentétést nem tagadjuk el, hogy az iparos munkája terhebb. Minden munkát súlyossá tesz a folytonosság és a hosszú munkaidő.

De amint kimutattuk, nincs szükség a boltok nyitvatartásának idejét gumiszerűen nyújtani. De arra meg igenis szüksége van az alkalmazottaknak, hogy néhanapján ők is emberi voltukra emelkedhessenek, hogy családjukkal is együtt lehessenek napokint, hogy a társas együttélés nyújtotta szellemi élvezetéből szintén kivehessék részüket.

Okos volt Nagy Károly császár, aki úgy osztotta be idejét, hogy három nyolc-nyolc óráig égő gyertya szerint igazodott. Az egyik gyertya a munkáé, a másik a szórakozásé, a harmadik a pihenésé volt. A mai szocialista jelszavak nem újak már. Károly is alkalmazta őket. Igaz, hogy ő császár volt De akármint nézzük is ezt a kérdést, egy bizonyos az, hogy minden embernek joga van követelni, hogy olyan foglalkozást nyujtsanak részére, mellyel testi és szellemi egészségét megőrizhesse. A kereskedőnél tisztára méltányossági kérdés-hogy a közönség, legalább nyáron a testet és lelket őlő hosszú üzleti szolgálattól fölmentse. És bizonyos dolog az, hogy a közönség hamar megszokná és méltányolná az új rendet, az üzleteknek nyáron át korábban való bezárását és vásárolni valót hamarabb szereznie be. Miben rejlik tehát a kereskedők nyári robotjának mai súlyos kényszere? Abban, hogy a kereskedő urak legyenek szolidarisak. Körözzenek ívet maguk között és állapodjanak meg, hogy a nyári hónapokban kivétel nélkül este 7 órákor üzleteiket bezárják. Ha erre egyetemlegesen elkötelezték magukat, akkor annélkül, hogy bárkinek abból kára származzék, — kereskedők és alkalmazottak felszabadulnak pályájuknak a most szinte elviselhetetlen

robotjától, kellemessé teszik a nyarat maguknak és családjuknak, a közönség pedig az új rendet csak helyeselni fogja.

Nyári elmélkedések.

Nem is rég a nyár közeledtét a visszatérő vándormadarak s a meztláb korzózó iskolásfiúk jelezték. És mindnyájan több kevesebb örömmel vettük tudomásul, hogy jön a nyár. A rétel, erdőt fakadó rüggel, nyíló virággal, arcot bizsergető enyhe napfényel, vig madárdallal életre keltő, hangossá, derültté varázsoló enyhe nyár. És nem kívántunk más jeleket, meg voltunk elégedve ezekkel. Ma? Ma egy kissé másként fest a nyár közeledte. A régi jelek megmaradtak ugyan, de jöttek hozzá újak is, amelyek elveszik színét a virágnak, homályossá teszik a verőfényt, hamis hangokat kevernek a madarak trilláiba és barázdákat szántanak a nős, családós emberek homlokára. Amellett valami kellemetlen sejtelmekkel töltik meg a férjek és apák keblét, ott balfelül, ahol az ember a szívét meg a — tárcáját viseli. Százezer számra érkeznek a nagy divatárú-házak vaskos árjegyzékei s leturják a hasznos olvasmányú könyveket a magyar családok asztaláról.

Az új ruhakelmék ezer meg ezer változatát tartalmazó értéknélküli mintaküldeményekkel van tele a lakásban minden zug, a divatos nyári kalapkolosszusok képei hevernek mindenütt. A helybeli kereskedők kirakataiban is megjelennek az új minták. És megindul a népvándorlás a kirakatok felé, az üzletekbe, a varrónőkhöz. A tavalyi ruha piacra járó ruhává lesz degradálva, ha ugyan nem a cselédnek jut ajándéku. Pedig csinos volt, sokba került, aztán — ki sincs még fizetve. A tavalyi kalap a padlásra kerül, vagy a mosónő kapja meg, hogy az úri kisasszonnyá lett leányának legyen vasárnapra kimenő kalapja. Pedig az is de helyes kis jószág volt, azt is lehetne új díszel ellátva viselni s annak az árával is tartozik még a nagysága. De el kell dobni, mert kiment a divatból. És ki viselne nálunk olyan ruhadarabot, ami nem a legújabb divat szerint való?!

A férj, a családapa kivasaltatja öt-hat éves felöltőjét, (legfeljebb új bársonygallért tétet rá, ha nagyon pazarló hajlandóságú), felszegeti világos nadrágját, melyet a kézes-tendei viselés alul kirojtozott, előszedi a tavalyi kalapját s átalakul divatos alakká. De önagysága s a kedves leánykák, kik még harisnyájukat sem tudják bevarni s egy kétes ízű hamis levest sem tudnak kotyvasztani, kiknek egész élete zongora, sétálás s más haszontalan szórakozás között telik el, (ohé! hit a különböző pamacsoló szerekkel telerakott toalett-asztal hol maradt?!) rendelik a legújabb minta szerint való kelmét, a legújabb divat szerint való ruhákat, a legcsinosabb és legdrágább kalapokat s büszkén libegnek a járdán fel-alá a krumpli leves és feltétlen babfőzelékből álló ebéd után, vagy az ecettel, hagymával elkészített szafaládé vacsora előtt. Mert sokat enni nem való, eleget enni nem lehet. Hol marad akkor a szilfdi termet, az érdekes halványosság, a divatos vérszegénység? Az öregnek is árt a jóllakás, mert tulvérmessé válik s még megüti valamely jótékony guta, mikor a divatszámllát vagy a lejárt váltót kézbesítik neki. Ámbár ez sem lenne nagy baj, a gyászruhákban is új a divat és annyira elegánsak, hogy szinte kár, hogy halálesettel kapcsolatban lehet csak viselni.

Ejh! minek ez a sok szóbeszéd, aminek úgy sem lesz fogantatja. Nézzük meg a jól öltözött hölgyeket, az ütött-kopott (ha ő is elegáns, még nagyobb a baj!) családapákat, milyen sokan, milyen gondtalanul utaznak újabb adósságok felé. Aztán akinek kedve tartja, lapjon föl melléjük az ülésbe. Mindig van üres hely!

Tessék föl szállani!

Kelemen István.

HIREK.

A főispán lemondása. *Batthyány* Pál gróf, vármegyénk főispánja a változott politikai helyzet miatt állásáról lemondott. E lemondás megveszerte mély sajnálatot kellett. A főispán három évi működése a vármegye életében erős nyomokat hagyott. Az az izzó fajszeret, amely Batthyány Pál gróf szívében lobog, hatalmas lényezője volt vármegyénk idegen ajkú lakosságában a magyar nemzeti érzés és nyelv terjedésének. Ezen a téren nem ismert fáradságot. Bejárta az apró idegen ajkú falvakat is, hogy a maga erős, nagy nemzeti érzését át sugallja az idegen nyelvű polgárok és gyermekeik lelkébe. De meleg szeretettel ölelte föl a vármegye közeletének minden kérdését is. Kedves, természetes és közvetlen modorával pedig lebilincselte mindazokat, akik vele érintkeztek. Batthyány Pál gróf megváltatik a főispáni széktől, de ezután is vezéralakja marad vármegyénk közeletének, a magyar fíji érzés ápolásának s közművelődésünk fejlesztésének.

Megyegyűlés. A vármegyeháza rendkívüli törvényhatósági közgyűlés volt június 28-án. Batthyány Pál gróf főispán gyöngékedése miatt nem volt jelen s az elnöki tisztet Árvay Lajos alispán végezte. A közgyűlésen kevesen vettek részt. Pontosabb tárgy volt a földadó aránytalanságának megszüntetésére irányuló eljárás. A járási mezőgazdasági bizottságok tárgyalták azokat a községek, amelyek aránytalanul nagy adóval vannak terhelve s az okok felsorolása mellett óhajítják, hogy kisebb adófizetési osztályba soroztassanak. A törvényhatóság ebben az értelemben felir a pénzügyminiszterhez. — A vasúti bizottság ajánlatokat kért némely pénztintézettil, hogy mily feltételekkel adnának 400 ezer korona kölcsönt a megszavazott vasutépítési költség kifizetésére. A legjutányosabb ajánlatot tette a Magyar Jelzálog Hitelbank, aki 5 4/10-os kölcsönt ígért 50 évre. Már az állandó választmány sem fogadta el; javaslatára a közgyűlés kiküldi Árvay alispánt, Batthyány József gróf és Eitner Zsigmond tagokat, hogy személyesen keressék föl a bankokat s nyerjenek olcsóbb kölcsönt. A vasutüggyel kapcsolatban Malatinszky Ferenc óhajítja, hogy az Ukról Cell-dömök felé délután 4 órakor járó személyvonat úgy rendezzék, hogy a Zalaegerszegről 2 órakor menő vonatot kösse össze a budapesti délutáni gyorsvonattal. — A Vonyarvashegyi iskolaépítést helyben hagyják. — Szabó Lajos vármegyei irnok özvegyének nyugdíját megállapítják 1176 koronában s kis fia neveltetésére 140 koronát utalnak ki évenként.

Kérelem. Az új évnegyed alkalmából lapunk kiadóhivatala tisztelettel kéri közönségünket, hogy az előfizetést megújítani s az esetleges hátralékokat beküldeni sziveskedjék. Jegyzők és tanítók 4 K kedvezményes áron rendelhetik meg lapunkat.

A Darnay-Múzeum államosítása. Darnay Kálmán által a nemzetnek ajándékozott, műkincsekben gazdag múzeumot új hajlékáknak 5 termében már teljesen berendezték. Az állam részére való hivatalos átvétel f. hó 7-én történik meg. Erre a válás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjében Szalay Imre miniszteri tanácsos, a nemzeti múzeum igazgatója, a múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének képviselőjében Mihalik József kir. tanácsos, orsz. felügyelő és Huttli Dezső dr. műépítész városunkba érkezik. A hivatalos átvétel után az új állami Darnay-Múzeumot megnyitják a nagyközönség részére is. Örvendetes esemény, hogy városunk ilyen jelentékeny kulturális állami intézettel szaporodik. Állami muzeuma eddig csak Budapest és Kassának van, így városunkban létesült a harmadik. A múzeum ünnepies megnyitása az ősszel lesz.

Vidéki hírlapírók a Balatonon. A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége

június 27-én tartotta évi közgyűlését a badacsonyi hegytetőn és a Balaton partján. A közgyűlést az idén háromnapos balatoni kirándulással kötötték össze. Ezt Óvári Ferenc dr., a Balatoni Szövetség ügyvezető alelnöke, orsz. képviselő és Révész Sándor győri szerkesztő készítették elő. A vidéki újságírók, akik az idén igen nagy számmal jelentek meg a közgyűlésen, az első napon Sidfokot, Almádit és Balatonfüredet keresték fel, hétfőn pedig tanácskozássra gyűltek össze a badacsonyi hegytetőn. A közgyűlésen Szávay Gyula elnököt, Elnök jelentő, hogy 120-an jelentek meg, százan pedig képviseltetik magukat. Mielőtt rátértek volna a választásokra, meleg ünnepségben részesítették Szávay Gyulát, aki 25 év óta újságíróskodik. Szávayt Rábel László beszéddel, Sassy Csaba pedig verssel köszöntötte. Ezután a tisztújítást ejtették meg. Elnök Szávay Gyula, főtisztár Palóc László, ügyvezető alelnök Tömörkény István, alelnök Barát Armin, Brajjer Lajos és Lenkey Lajos lettek. Az indítványok letárgyalása után 30 tagú igazgatóságot és 7 tagú felügyelő bizottságot választottak. Közgyűlés után lakoma volt, amelyen több felköszöntőt mondtak. Hétfőn este Keszthelyre hajóztak át a vidéki újságírók, kik ott a város vendégei voltak. A vendégek tiszteletére éjfélig tündéres fényben uszított a Balaton, melyen a város és Szalkay Lajos szintársulata velencei estét rendezett. A keszthelyi színház tagjai vízen adták elő *a cigánybáró* második felvonását, később a parton volt kabaré, népiünnep és táncmulatság. Kedden a hévízi fürdőt nézték meg a vidéki újságírók.

Gyászlap. Lapunk mult számában megemlékeztünk *Barkóczy Elek* főhadnagy elhunytáról. Haláláról a következő gyászlapot kaptuk s igaz meleg részvétellel közöljük:

Alulírottak úgy a maguk, valamint az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy szeretett fiuk, testvérük, sógoruk, illetőleg nagybátyjuk Nagy- és kisbarkóczy Barkóczy Elek cs. és kir. főhadnagy folyó hó 25-én délután 4 órakor életének 32-ik évében hirtelen elhunyt. Kedves halottunk hűlt tetemei folyó hó 27-én délután 4 órakor a róm. kat. egyház szertartása szerint fogtak a cs. és kir. csapatkórházból a róm. kat. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 28-án délelőtt 9 órakor lesz a plebánia nagytemplomban. Az örök világosság fényeskedjék neki! Maros Vásárhelyt, 1909. június 25. Barkóczy Károly, Barkóczy Károlyné szül. Forster Vilma szülei. Dózsa Gyuláné Barkóczy Irén, László, István, György testvérei. Barkóczy Lászlóné szül. Gradeci Stansyth Horváth Margit sógoronője. Dózsa Gyula sógora. Dózsa Gyula és Károly unokáicesei. Dózsa Margit unokahuga.

Elhunyt tanító. Bucsi József balatonyöröki tanító június 30-án hosszas betegség után elhunyt. Élete legszebb szakában törté le a halál. Különösen a szőlők felújítása és a balatonyöröki fürdő fejlesztése körül maradandó érdemeket szerzett. Halálát nagyszámú családja siratja.

Záróünnep. A helybeli állami reáliskola évrő ünnepje június 29-én folyt le az intézet rajztermében, a közönség szokásos érdeklődésével. *Kellemen Károly* dr. igazgató üdvözölte a megjelent közönséget s az ünnepet tartalmas szép beszéddel nyitotta meg. Különösen a testi, értelmi és erkölcsi nevelésnek célját fejtegette ki rövid, tömör vonásokban, majd atyai intelmekkel látta el az ifjúságot. *Krisztinkovich Béla* Arany Jánosnak *A bajusz* című költeményét szavallta talpraesetten, gyakori derűtséget kelteve. A jutalmak szétosztása után a igazgató megköszönte az érdeklődést s az ünnepet bezárta.

A sümegi állami elemi fiú- és leányiskola záró ünnepje június 27-én volt, a permeterző eső miatt az új iskolaház nagytermében. Ezt a tanuló és a közönség teljesen megtöltötte. Ott volt *Lukonich Gábor* dr. a gondnokság elnöke, több gondnoksági tag és nagyszámú érdeklődő. Az ünnepet *Petőfinek Tied vagyok, tied hazám* kezdetű dalával nyitotta meg az ifjúság. *Bánfi Alajos* igazgató ismertette ezután az iskolai év nevezetesebb mozzanatait,

teljes képet főstve az év lefolyásáról, különösen a rendes, pontos iskolázatásra sarkalva a szülőket. Erre a tanuló szavalatai és az V. VI. fősztály szép keltős hangú dalai gyönyörködtették a közönséget. A jutalmak szétosztása után a gondnokság elnöke áradó szavakkal méltatta a közművelődés nagy súlyát a nemzet életében, meleg elismeréssel adózott a tanítói kar sikeres munkásságáért s ezt az odaadó munkásságot kérte a jövőre is. Az ünnep az igazgató zárószavaival és a Himnusz eléneklésevel véget ért.

Az állami kisdedovó június 29-én délután rendezett ünnepet. A gondnokság tagjai és érdeklődő közönség szép számban jelent meg. Nagyon kedves, eleven ünnepség volt. Gazdag programmal. Imák, csengő-bongó versek, csilingelő nóták, eleven játékok dús sorozatban kerültek bemutatásra. A hallgatóság pedig édes gyönyörűséggel szemlélte és hallgatta az apró, tarka sereget. *Bánfi Alajos* igazgató, miután kegyeletes szókkal emlékezett meg a kisdedovó alapítójáról: a Ramasetter párról, meleg elismeréssel adózott *Németh Hermin* és *Bachinger Imréné* ovónőknek, kik a fényes sikert produkálták. *Sümegi Tivadar* gondnoksági tag jóvoltából, aki igaz benső szeretettel vonzódik a gyermekekhez, cukorral gazdagon megvendégelték a kisdedeket s evvel a kedves szép nap véget ért. Evvel azonban a ovó működése nem szakadt meg. Tovább folyik januárig, amikor ott is beköszönt a nagy vakáció.

Táncmulatság. A sümegi kat. legényegyesület június 27-iki mulatsága saját kerti helyiségében délután tekeversennyel kezdődött. Ez nagy érdeklődés mellett egész alkonyatig tartott. *Dörnyei Lajos* (15 bábu) ébresztő óráit, *Hajós István* (14 bábu) utazó tászkát, *Szűcs Márton* (13 bábu) pedig szivartárcát nyert. Alkonyatkor a mulatság a lövőtársulat kertjében folytatódott. Szép számú közönség gyűlt egybe a tarka-barka lampionokkal világított kerti helyiségben. Csakhamar megkezdődött a képes levelező lapok árusítása, melyeket a szép leányok fehér ruhás serege ajánlott vételre. Legtöbbit (210 drbot) *Horváth Teruska* árusított el. A legtöbb képeslapot (225 drbot) *Dara Mariska* kapta. Jutalma egy imakönyv lett. A hatalmas virágcsokrot (201 képeslapjával) *Horváth Teruska* nyerte el. Ober Pipike pedig (176 képes lapot kapott) jutalmul egy doboz levélpapírt nyert. A feszitelen, vidám hangulatú mulatság az egyesületnek is szépen jövedelmezett.

Köszönet. A sümegi kat. legényegyesületnek június 27-én tartott — tekeversennyel és világpostával egybekötött táncmulatságán fellíflizetni szivesek voltak: *Németh János* plébános 20 K, *Sümegi Tivadar*, *Szelestey Géza* 5—5 K, *Fürist János* dr. 4 K, *N. N.*, *Gyeny György*, *M. Kossa Gusztáv*, *Kövesdy Vilmos*, *Pap József* 2—2 K, *Ródi Rál* 1 K 60 f, *Horváth Józsefné* 1 K 40 f, *Bódis Tivadar*, *Kiss Antal*, *Marton Antal*, *Somogyi Ferenc*, *Záborszky Lajos* 1—1 K, *Molnár József*, *Strausz József* 60—60 f, *Jankó Károly*, *Sarlai Jenő* 50—50 f, *Borsos Jenő*, *Dankovics Mihály*, *Horváth Gyula*, *Horváth Lajos*, *Jäger Sándor*, *Jósár Sándor*, *Kerekes Ferenc*, *Molnár István*, *Stankovich Gyula*, *Tamás János*, *Tunhardt Károly* 40—40 f, *Gróf József*, *Hajós József*, *Husztli Ferenc*, *Krajcár György*, *Nagy Sándor*, *Szam Péter* 20—20 f. Fogadják a nemesszivű adakozók ez uton is az egyesület leghálásabb köszönetét.

Kirándulás. A sümegi állami reáliskola 17 növendéke *Horváth Endre* dr. vezetésével június 24-én tanulmányútra indult. Először Pozsonyot, a régi koronázó várost látogatták meg. Itt másfél napig időztek, megismerlésték nevezetességeit, azután hajóra szállva Budapestre utaztak. A főváros nevezetességeinek megtekintése után Győrön keresztül 27-én este 8 órakor házaérkeztek.

Vásár. Folyó hó 2-án volt sarlósi országos vásárunk. Közepes vásár volt. A szarvasmarha állomány mintegy 2500, a ló állomány 800 darabra rugott. Az állatvásárban elég élénk forgalom uralkodott. Elkelt 780 darab körül.

— **Kinevezés.** Battthyány Pál gróf főispán Gyömöreit Istvánt tb. szolgabíróvá, Hartmann Károly csáktornyai járásbírói töl-mácsot árvaszéki irnokká és horvát fordítóvá nevezte ki.

— **Értesítők.** A sümegi állami reális-kola értesítőjében Kellemen Károly dr. igazgató az intézet 52. évről számol be. Horváth Endre dr. tanárnak az elhunyt Takáts Gyuláról irt kegyeletes megemlékezése nyitja meg. A I. osztályba 29, a II-ikbe 22, a III-ikbe 12, a IV-ikbe 14, összesen 77 tanuló iratkozott be. Ebből az év végére maradt 72. Magántanuló nem volt. Mind magyar. Az intézet házi felszerelésére 50, a szertárakra 1162, a tanári könyvtárra 536, az ifjúságira 156, a tanulói segítő könyvtárra 184 korona jutott. Összesen: 2.088 K. Az egész felszerelés értéke 1908 december 31-én 39.936 K 2 fillér. Az intézet 9-féle alappal rendelkezik. Ezek összege: 12.563 K 57 f. Egyrészt a város, más részét az intézet kezeli.

A sümegi állami elemi népiskola értesítője Bánfi Alajos igazgató szerkesztésében jelent meg. Beiratkozott 351 fiú és 324 leány, összesen 695. Az év végére maradt 660. Az ismétlődőbe járt 66 fiú és 59 leány, összesen 125. Az értesítő részletesen beszámol az intézet történetéről, ismerteti a szertár és a könyvtárak gyarapodását is. Az intézet számára a helybeli takarékpénztár évek során 2450 K 35 f, a népbank pedig 1002 K alapítványt tett, kamataiból szegény tanulók könyvet és felszerelést kapnak. Jó tanulók jutalmazására egyesektől 2200 K alapítvánnyal rendelkezik. Az értesítő beszámol az állami kisdudóvó és az államilag segített községi iparosiskola multjáról, utóbbinál visszapillantva annak 25 éves életére is.

— **Léghajó a Balatonon.** A mult na pokban egy Bécsből útnak szállott léghajó utasai a Balatonon ormogyi partján akartak leszállani. Ehelyett azonban beleestek a Balatonba, éppen Siófok és Balatonfüred között. Szerencsére egy Siófokon horgonyzó motoros hajó megmentette a léghajó koteleibe kapaszkodó katona tiszteket. Más bajok nem esett, mint bőrig áztak. Azután vasuton visszatértek Bécsbe.

— **Kerékpáros tartalékosok.** A nagykanizsai hadkiegészítő parancsnokság felhívja azokat a tartalékosokat, aki az őszi fegyvergyakorlaton mint kerékpárosok óhajtanak résztvenni, ezt a község jegyzőjével tudassák. A kerékpárok után 2 K használati díjat kapnak.

— **Aratás.** A sümegi határban már június 26-án megpendült a kasza. Azóta folyik az aratás. Csak hogy a folytonos esőzés nagyon zavaróan hat a munkára. A gabona féle szépek, tiszták s elég jó eredményt ad. A kedvező időjárás következtében a kapásnövények s takarmányfélék is különösen állanak.

— **A táviratfeladás telefonon.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, melynek értelmében ezentúl táviró hivatalok a telefonon más, mint magyar nyelvű táviratot nem fogadhatnak el.

— **Gyenesdiás.** A gyenesdiási Fürdő-Egyesület jelen figyelemreméltó ötlelességgel és élelmeséggel fejlesztli a Balaton legfiatalabb fürdőjét. Tavaly új kabinokat építettek. Ezek tetejét laposakra vették. Itt nap- és léghűdőt rendeztek be. Az idén a fürdőház-tól ki a víz felé meghosszabították a hidat, hogy arról mindjárt a kemény, bársonyos talajra léphessenek a fürdőzők. Parkas Márton a szállóját megnagyobbította, szállószobákat épített úgy, hogy most Gyenesdiáson mindenféle igényeket kielégítő rendszeres fürdőtelep van. Ez árnyas hegyközségben máris több család nyaral.

— **Népesedés.** Sümegen a folyó év első felében született 99, meghalt 75 egyén. A szaporodás tehát 24. Házasságra lépett 28 pár.

— **A hegyközségek támogatása.** A vármegye alispánja felhívja a fősolgabírókat, hogy a hegyközségeket működésükben erélyesen támogassák s különösen odahassanak, hogy a szüret idejét a szőlő teljes megérésére tüzzék ki.

— **Zár.** Rigácsot járványos sertésorbánc, Óhidot szörványos sertésvesz miatt a hatóság zár alá vetette, ellenben Vindornyaszőlősen a járványos sertésorbánc, Kisgörbőn a szörványos sertésvesz megszűnt s a zár alól föloldattak.

— **Az iskolaház átvétele.** Az állami iskola új épületét kozbejött akadály miatt nem folyó hó 5-én, hanem 8-án veszik át.

— **A borok értékesítéséért.** Az idei nagy bortermésre való kilátás teljesen napirendre hozta a borok értékesítésnek kérdését. Tapolca vidéken már foglalkoznak ezzel a fontos közgazdasági ügygel. A Badacsonyi-vidéki szőlősgazdák szövetezete Vastagh János elnök vezetésével elhatározta, hogy már most működésének tervébe vonja a borok értékesítését is. Az értékesítés módjának megállapítására az elnökből Handlery Gusztáv, Marton Rezső, Weider Kálmán, Frisch László és Szűcs Jenő tagokból álló bizottságot küldtek ki.

— **Kertészkedők figyelmébe.** A kertészeknek nagy bosszúság az apró fehér csiga. Özönével lepi el a kerteket s különösen egy-egy eső után annyira megszállják a pázsit fűszálait, hogy ezek alig látszanak a sok fehér csigától. Mindegyik fűszál úgy füst, mintha fehér virágokkal telefűzött virágfűzér volna. A helybeli urodalmi főkertész, Veninger Gyula is sokat bosszankodott a csigák özöne miatt. Hiába fordult szaklapokhoz, szakemberekhez, az ajánlott orvosságok egyike sem vált be. Egyszer azonban fölött neki, hogy az udvar fűszálain egy szem csiga sincs, holott a kert pázsitján tömérdek van. Keresett, kutatott ennek oka után, míg fölfedezte, hogy az apró csigákat a kacsák pusztítják el. Nagy élvezettel falják föl a nagyitű állatok Erre a kacsákat a kerbe is beeresztli s azóta — nincs csiga. Emellett a kacsák nagyon gyorsan fejlődnek a csigák puha, kocsonyaszerű husától, úgy látszik, finom csemege nekik.

— **Lopás.** Két menedékházbeli fiú június 26-án délután bement Kis Gyula pékmes-ter udvarába. A gazda nem volt otthon. A fiúk kifeszítették az ablakot, behatoltak a boltba és onnan négy darab réz- és egy darab vas-útyt elcsentek. A lopott tárgyakat azután két helybeli kereskedőnek potom áron eladták. A lopást a rendőrség följelentette.

— **Kocsmai csöndélet.** Szalay József börgyári napszamos és Dorn János timár-segéd június hó 27-ére virradóra a Kisfaludy-szállóban mulattak. Mulatság közben a szociálmuszon összeveszttek s Szalay egy literes üveget Dorn fejéhez vágott. Dorn a rendőrségre akart szaladni, azonban Szalay utána futott. Erre Dorn kését előrántotta, hogy magát védelmezze s Szalaynak arcába, karjába és lábába szúrta. A sérült munkásokat Bíró József dr. még azon éjjel ápolás alá vette. A rendőrség az esetet följelentette.

— **Kitörte a nyakát.** Gálovics József zalamegyei ligetvári lakos fát szállított s a kocsin elaludt. Egy zökkenésnél lebukott s oly szerencsétlenül esett az útra, hogy kitörte a nyakát. Rögtön meghalt.

— **Tűz.** Június 27-én délután Tekenyén tűz volt s hat házat elhansvasztott.

— **Eladó.** Két darab tájkép, széles plüs rámbában 1 m. hosszú 80 cm. széles, 2 darab szentkép a lent említett módon. Cim a kiadóhivatalban.

— **Kiadó lakás.** A városi uccában egy első lakás szent Mihálytól kiadó. Joachimsthal István.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**

Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

Nyomdásztanulónak felvételik lapunk nyomdájában jó házból való fiú, ki 2-3 középiskolai osztályt végzett.

Szükségletelnket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-ucca.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üveg-áru-kereskedése.

BOHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-ucca.

CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek Kiszfaludy-Szállóval szemben.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségár.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó u.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész, Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Épstein ház.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai ucca.

KOVÁCS LAJOS férfi és női cipész üzlete. Gyógyszertár mellett.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-rakt.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépkocsik. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és kocsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász

LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sírkőraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián tér és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendei-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasúti vendéglős.

SKÁLAK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJARTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Arany-bárány-choz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése.

767/1909.

Hirdetmény.

Sümege község előljárósága, a község képviselőtestületének a mai napon megtartott közgyűlésének határozata alapján az üresedésben levő

községi pénztárosi állásra

pályázatot hirdet.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi működésüket, életkorukat, a pénzkezelés éskönyvelésben való jártasságukat igazoló kérvényeiket a folyó július hó 16-ig bezárólag aláírott községi bírónál nyújtsák be, mert a később érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

A pénztárosi állás évi javadalmazása 1000 K készpénz havi utólagos részletekben. Hivatalos óra naponként reggel 8-tól 12-ig s délután 2-től 5-ig.

Pályázó köteles 8000. K, azaz nyolcezerkorona vagyonszámot elfogadható módon és alakban kellőleg igazolni.

A választás 1909 július hó 17-én délelőtt 9 órakor fog a képviselőtestület által megtartatni.

Sümege, 1909 június 26.

Malomsoky János
jegyző.

Kiss Antal
bíró.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kéjjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hatyugyógyosztár** által Majna-Frankfurt.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

PÉTERFALVAI PÁPRGYÁR
OCEAN GGB.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PÁPRKERESKEDÉSSEN

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vizáthatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

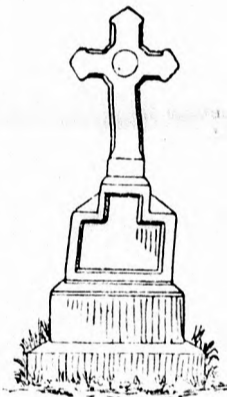
kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban árusít

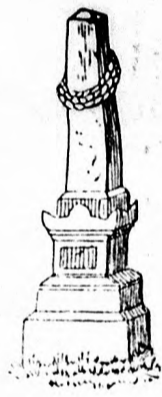
Wünzburger Jakob, Sümege.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümege.

Dús választék mindenféle sírkövekben. Ugymint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Síremlékeket, uti kereszteteket, szentháromság szobrokat, épület- és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Egy jeles képzettségű szaksegédet hozatván,

fogorvosi műtermemben

mindenféle rágásra és beszédre alkalmas kaucsuk lemezű és lemez nélküli műdarabokat, arany koronákat, csapos fogakat, hidmunkákat a megrendelés napján elkészíték.

VIDÉKIEK MEGVÁRHATJÁK.

Hibás állású és tört darabokat 2 óra alatt kijavítok.
Öntött arany. égetett (nem utáztott) porcellán, platina, cement fogtömés.

Érzéstelenített fog- és gyökérhúzás!

Mérsékelt ár, több évi jótállás. Rendelés d. e. 8-tól d. u. 6-ig.

Dr. Kóródi Simon fogorvos,
Pápa, Jókai Mór-utca, 16-ik szám. I. emelet (Blum-féle ház.)

Mindennemű
nyomtatványokat

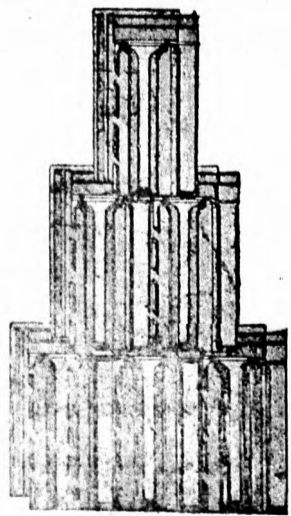
jutányos aron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen

Mindennemű
könyvkötőmunkák

elfogadtatnak

Bohn kikindai cserepe.

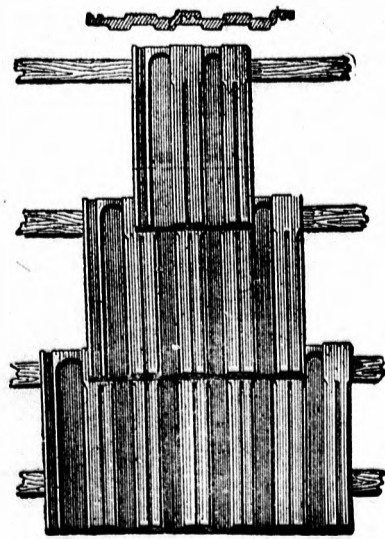
Saját érdekében
csak **BOHN**-féle

nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el
és utasítson vissza más silány minőségű csere-
pet, mert

csak a **BOHN**-féle

cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.
Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

Bohn-cserepgyár Zsombolya.

Bohn zsombolyai cserepe.